

[Fraenkel.]

betalende Familier næres om at faa de i Virkeligheden for meget erlagte Penge tilbage, er fuldt berettiget; naar man tager for mange Penge af Folk, plejer Gentlemen at betale dem tilbage igen, og det bør Staten ogsaa gøre. Jeg gør opmærksom paa, at baade Frankrig og Svejts kræver en betydelig mindre Betaling for deres døvstumme Børn; jeg kender ikke Forholdene i Svejts, men i Frankrig plejer man ikke at være flot paa disse Omraader, og det ligger simpelt hen i, at Kirken der — det er jo den katolske Kirke — spiller en ganske anderledes Rolle i disse Forhold end i vore Lande, hvor alt i den Henseende er overladt til Staten. Men der er eet, jeg meget gerne vil fremhæve. For det første maa vi vide, hvor meget der skal henregnes til Undervisningen af denne tilsyneladende meget høje Udgift for hvert enkelt Barn paa disse Institutter, og hvor meget der skal henregnes til Barnets Underhold. For Undervisningen er jo en Statsopgave, forekommer det mig, en Opgave, som Staten løser overfor Børn i Almindelighed, og til denne Statsopgave betaler ogsaa disse Forældre, hvad de skal, i Skatten, og de maa saa kunne kræve, at Børnene faar Undervisningen gratis paa Anstalterne; det, synes jeg, er den naturlige Opfattelse.

Endelig vil jeg gøre en Bemærkning med Hensyn til Udgifterne for private, som har den Ulykke at have døve eller blinde Børn, og jeg tror navnlig, at det Forhold, jeg vil pege paa, gør sig gældende, hvor der er døve Børn. Ærede Medlemmer vil vide, at der er stor Forskel paa Samfundets Stilling overfor en døv og en blind. Døve irriterer Folk, man bliver ærgerlig over, at de ikke kan høre, hvad man siger, og som Regel eller meget ofte, naar Folk ikke tænker sig om — det er naturligvis ikke af ondt Hjerte — svarer man gnavent paa deres Spørgsmaal. Helt anderledes er Forholdet overfor blinde; overfor dem er man altid velvilligt indstillet, alle Mennesker vil gerne hjælpe dem, man har rent umiddelbart mere Medfølelse med dem. Men dette Forhold, at de døve Børn virker saa irriterende paa Omgivelserne, gør, at de meget ofte, og jeg tror, det er det almindelige, virker saaledes tilbage paa Moderen, at hendes Nerver ikke holder til det. De vil se, at i det ene af den Slags Hjem efter det andet bryder Moderens Nerver sammen, fordi hun har dette døve Barn eller disse døve Børn, og det volder atter et saadant Hjem Udgifter, som er overordentlig store, og som gør, at netop

nogle af disse smaa Middelstandshjem, der her er Tale om, som gerne vil betale for deres Børn, har den allerstørste Vanskelighed ved at gøre det; vi ser jo, at det endogsaa har været nødvendigt at skride til Retsforfølgning overfor dem, og der er dog noget ganske umiddelbart stødende i, at man skal sætte Fogeden i Bevægelse i et Forhold som dette.

Jeg mener derfor, at disse to Lovforslag i høj Grad trænger til Behandling i et Udvalg. Jeg vil haabe, at et saadant maa blive nedsat her, og at vi saa alle vil tage fat paa Arbejdet der med den Sympati for de ulykkeligt stillede Børn og de ulykkelige Forældre, der har dem, som Forholdet kræver.

Socialministeren (Steincke): Jeg takker samtlige ærede Ordførere for deres Tilslutning til Forslaget. Den ærede Ordfører for Venstre anbefalede jo Forslagene, men fandt det kedeligt, ja, beklageligt, at Regeringen ikke mente at kunne gaa videre, end det var sket ved denne Nedsættelse af Kontingentet, idet den ærede Ordfører henviste til det af Venstre stillede Forslag om Statens Overtagelse eller delvise Overtagelse af Abnormudgifterne. Paa dette Spørgsmaal har jeg før svaret baade i Landstinget og ogsaa her, at naar der i Aarevis paa Rigsdagens Bord har ligget en Socialreform med Forslag om Overtagelse bl. a. ogsaa af disse Udgifter i endnu større Omfang, end Venstre ønsker, til Lettelse af Kommunerne, saa agter jeg ikke at tage det ene Forslag efter det andet ud af denne Socialreform for at forelægge det isoleret. Jeg anmoder den ærede Ordfører, som altsaa interesserer sig for dette Problem, om at medvirke til Gennemførelsen af denne samlede Reform. For øvrigt er Forslaget her, i Princippet i hvert Fald, noget ganske andet end Forslag om en Overførelse, en Fordeling af Udgifterne mellem Kommune og Stat. Det drejer sig om Nedsættelse af Kontingenterne, om den passende Størrelse af den privates Betaling paa disse Anstalter; at saa praktisk talt Kommunerne, der kautionerer, maa overtage disse Udgifter, er noget andet end det principielle Spørgsmaal om Forholdet mellem Stat og Kommune.

Den ærede Ordfører for Venstre spurgte dernæst, hvorfor man ikke har medtaget de aandssvage. Men Betalingen for aandssvage ligger netop, som jeg oplyste, paa det Niveau, jeg nu foreslaar for blinde og døvstumme Børn.

Det forbavsede mig lidt at høre, at det konservative Folkeparti ønsker Udvalgs-